

Υπόθεση C-660/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

20 Οκτωβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Corte suprema di cassazione (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Σεπτεμβρίου 2022

Αναιρεσείουσα:

Ente Cambiano società cooperativa per azioni

Αναιρεσίβλητη:

Agenzia delle entrate

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αναίρεση ενώπιον του Corte suprema di cassazione (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ιταλία) κατά απόφασης του Commissione tributaria regionale della Toscana (επαρχιακού φορολογικού δικαστηρίου της Τοσκάνης, Ιταλία) με την οποία απορρίφθηκε η έφεση που άσκησε η Ente Cambiano società cooperativa per azioni (Ente Cambiano συνεταιριστική εταιρία) περί απόρριψης αίτησης που υπέβαλε το εν λόγω ίδρυμα στην Agenzia delle entrate (φορολογική αρχή, Ιταλία), σχετικά με επιστροφή ποσού καταβληθέντος στο Δημόσιο ίσου με το 20 % του μετοχικού κεφαλαίου του ιδρύματος κατά τη μεταβίβαση του κλάδου τραπεζικών δραστηριοτήτων του σε ανώνυμη εταιρία.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων που προβλέπεται στα άρθρα 63 και επόμενα ΣΛΕΕ, καθώς και με τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της προστασίας της αγοράς που

κατοχυρώνονται στα άρθρα 101, 102, 120 και 173 ΣΛΕΕ, εθνικής νομοθεσίας η οποία προβλέπει ότι οι πιστωτικές συνεταιριστικές τράπεζες οι οποίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2015, διέθεταν μετοχικό κεφάλαιο άνω των 200 εκατομμυρίων ευρώ είχαν τη δυνατότητα μη προσχώρησης σε συνεταιριστικό τραπεζικό όμιλο και μεταβίβασης του κλάδου τραπεζικών δραστηριοτήτων τους σε ανώνυμη εταιρία (δυνατότητα «way out»). Ωστόσο, η ανωτέρω εθνική νομοθεσία εξάρτησε την εν λόγω δυνατότητα από την υποχρέωση καταβολής του 20 % του μετοχικού κεφαλαίου στο Δημόσιο ορίζοντας ότι, σε περίπτωση μη τήρησης της τελευταίας υποχρέωσης, τα περιουσιακά στοιχεία της μεταβιβάζουσας πιστωτικής συνεταιριστικής τράπεζας θα μεταβιβάζονταν σε αμοιβαία κεφάλαια για την προώθηση και την ανάπτυξη της συνεργασίας.

Άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικό ερώτημα

«Αντιτίθενται τα άρθρα 63 και επόμενα, 101, 102, 120 και 173 ΣΛΕΕ σε εθνική ρύθμιση η οποία, όπως το άρθρο 2, παράγραφοι 3-ter και 3-quater, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18 της 14ης Φεβρουαρίου 2016, όπως τροποποιήθηκε και κυρώθηκε με τον νόμο 49 της 8ης Απριλίου 2016, όπως ίσχυε *ratione temporis*, εξαρτά από την καταβολή ποσού ίσου με το 20 % του μετοχικού κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2015 τη δυνατότητα των πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών οι οποίες διέθεταν στις 31 Δεκεμβρίου 2015 μετοχικό κεφάλαιο άνω των 200 εκατομμυρίων ευρώ, αντί να προσχωρήσουν σε όμιλο, να μεταβιβάσουν τον κλάδο τραπεζικών δραστηριοτήτων τους σε ανώνυμη εταιρία, ακόμη και νεοσυσταθείσα, με άδεια άσκησης τραπεζικών δραστηριοτήτων, τροποποιώντας το καταστατικό τους, ούτως ώστε να αποκλείεται η άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων, αναλαμβάνοντας παράλληλα την υποχρέωση διατήρησης των ρητρών αμοιβαιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 2514 του ιταλικού Αστικού Κώδικα, προκειμένου να εξασφαλίσουν στους μετόχους υπηρεσίες που αποσκοπούν στη διατήρηση της σχέσης τους με την ανώνυμη εταιρία προς την οποία έγινε η μεταβίβαση, στην εκπαίδευση και ενημέρωση επί θεμάτων σχετικών με τα στοιχεία του ενεργητικού και στην προώθηση προγραμμάτων βοήθειας;».

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

ΣΛΕΕ, άρθρα 63 και επόμενα, 101, 102, 120 και 173

Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012

Οδηγία 69/335/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 1969, περί των εμμέσων φόρων των επιβαλλομένων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων

Οδηγία 85/303/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1985, για την τροποποίηση της οδηγίας 69/335/ΕΟΚ περί των εμμέσων φόρων των επιβαλλομένων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων

Οδηγία 2008/7/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2008, περί των εμμέσων φόρων των επιβαλλομένων επί των συγκεντρώσεων κεφαλαίων

Οδηγία 2009/133/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το εφαρμοστέο στις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μερικές διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών καθώς και με τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας SE ή μιας SCE από ένα κράτος μέλος σε άλλο

Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ

Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) 1093/2010 και (ΕΕ) 648/2012

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 16 και 17

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Decreto Legislativo 1° settembre 1993, n. 385 – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia (νομοθετικό διάταγμα 385, της 1ης Σεπτεμβρίου 1993 – κωδικοποιημένο κείμενο των νόμων σχετικά με τις τραπεζικές και πιστωτικές δραστηριότητες) (στο εξής: TUB), ιδίως άρθρο 150-bis, παράγραφος 5:

«Στις περιπτώσεις συγχώνευσης και μετασχηματισμού που προβλέπονται στο άρθρο 36, καθώς και μεταβίβασης των εννόμων σχέσεων ως συνόλου και διάσπασης, από τις οποίες απορρέει τράπεζα συσταθείσα υπό τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, δεν θίγονται τα αποτελέσματα της μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων που θεσπίζονται με το άρθρο 17 του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000».

Decreto-legge 14 febbraio 2016, n. 18 – Misure urgenti concernenti la riforma delle banche di credito cooperativo, la garanzia sulla cartolarizzazione delle sofferenze, il regime fiscale relativo alle procedure di crisi e la gestione collettiva del risparmio, convertito, con modificazioni, dalla legge 8 aprile 2016, n. 48 (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 18 της 14ης Φεβρουαρίου 2016 – επείγοντα

μέτρα για τη μεταρρύθμιση των πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών, τη διασφάλιση της τιτλοποίησης μη εξυπηρετούμενων δανείων, το φορολογικό καθεστώς σχετικά με τις διαδικασίες κρίσης και τη συλλογική διαχείριση στοιχείων του ενεργητικού, όπως τροποποιήθηκε και κυρώθηκε με τον νόμο 48 της 8ης Απριλίου 2016) (στο εξής: πράξη νομοθετικού περιεχομένου 18/2016), ιδίως άρθρο 2, παράγραφοι 3-bis, 3-ter και 3-quater:

«3-bis. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 150-bis, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 385 της 1ης Σεπτεμβρίου 1993, η μεταβίβαση δεν διενεργείται στην περίπτωση πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών οι οποίες, εντός 60 ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου με τον οποίο κυρώθηκε η παρούσα πράξη, υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ιταλίας, κατά το άρθρο 58 του νομοθετικού διατάγματος 385/1993, αίτηση, ακόμη και κοινή, περί μεταβίβασης του αντίστοιχου κλάδου τραπεζικών δραστηριοτήτων τους σε όμοια ανώνυμη εταιρία, ακόμη και νεοσυσταθείσα, με άδεια άσκησης τραπεζικών δραστηριοτήτων, υπό την προϋπόθεση ότι η αιτούσα τράπεζα ή, σε περίπτωση κοινής αίτησης, τουλάχιστον μία από τις αιτούσες τράπεζες διαθέτει, στις 31 Δεκεμβρίου 2015, μετοχικό κεφάλαιο άνω των διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ, όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις που ανάγονται στην εν λόγω ημερομηνία, επί των οποίων ο ελεγκτής έχει εκφράσει γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

3-ter. Κατά τη διενέργεια της μεταβίβασης, η μεταβιβάζουσα πιστωτική συνεταιριστική τράπεζα καταβάλλει στον κρατικό προϋπολογισμό ποσό ίσο με το 20 τοις εκατό του μετοχικού κεφαλαίου που διαθέτει στις 31 Δεκεμβρίου 2015, όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις που ανάγονται στην εν λόγω ημερομηνία, επί των οποίων ο ελεγκτής έχει εκφράσει γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

3-quater. Μετά τη μεταβίβαση, η μεταβιβάζουσα πιστωτική συνεταιριστική τράπεζα, η οποία διατηρεί το μη διανεμόμενο αποθεματικό που προκύπτει μετά την αφαίρεση του καταβληθέντος ποσού κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3-ter, τροποποιεί τον καταστατικό σκοπό της, ώστε να αποκλείεται η άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων, και αναλαμβάνει την υποχρέωση να διατηρήσει τις ρήτρες αμοιβαιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 2514 του Αστικού Κώδικα, καθώς και να εξασφαλίσει στους μετόχους υπηρεσίες που αποσκοπούν στη διατήρηση της σχέσης με την ανώνυμη εταιρία προς την οποία έγινε η μεταβίβαση, στην εκπαίδευση και ενημέρωση επί θεμάτων στοιχείων του ενεργητικού και στην προώθηση προγραμμάτων βοήθειας. [...] Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο και στις παραγράφους 3-bis και 3-ter, τα περιουσιακά στοιχεία της μεταβιβάζουσας ή, ανάλογα με την περίπτωση, της πιστωτικής συνεταιριστικής τράπεζας μεταβιβάζονται κατά το άρθρο 17 του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000. [...]]».

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η απορρέουσα από το άρθρο 2, παράγραφοι 3-bis, 3-ter και 3-quater, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016 νομοθεσία αποτελεί μέρος της μεταρρύθμισης των διατάξεων περί πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών στην ιταλική έννομη τάξη. Η εν λόγω μεταρρύθμιση αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών οι οποίες προέκυπταν, μεταξύ άλλων, από τις οργανωτικές δομές και το μικρό μέγεθος της πλειοψηφίας των πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών. Το κύριο μοντέλο που προέβλεπε η μεταρρύθμιση ήταν η προσχώρηση των πιστωτικών συνεταιριστικών τραπεζών σε συνεταιριστικό τραπεζικό όμιλο, με επικεφαλής μια μητρική εταιρία (εταιρία συμμετοχών) υπό τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, η οποία ανήκε κατά πλειοψηφία στις ίδιες τις συνδεδεμένες πιστωτικές συνεταιριστικές τράπεζες και διέθετε εξουσίες διεύθυνσης και συντονισμού.
- 2 Αντιθέτως, μόνο για τις πιο ισχυρές τράπεζες, με μετοχικό κεφάλαιο άνω των 200 εκατομμυρίων ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2015, με το άρθρο 2, παράγραφοι 3-bis, 3-ter και 3-quater, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, προβλέφθηκε η δυνατότητα αποφυγής προσχώρησης στον όμιλο, μέσω μεταβίβασης του κλάδου τραπεζικών δραστηριοτήτων τους σε ανώνυμη εταιρία, με τροποποίηση του καταστατικού τους, ώστε να αποκλείεται η άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων, και παράλληλη διατήρηση των ρητρών που αφορούν την επικράτηση του σκοπού αμοιβαίας αλληλεγγύης της εταιρίας (δυνατότητα «way out»). Η μεταβιβάζουσα εταιρία θα μπορούσε επίσης να παραμείνει μέτοχος και να αποκτήσει τον έλεγχο της εταιρίας προς την οποία έγινε η μεταβίβαση.
- 3 Κατά το άρθρο 2, παράγραφοι 3-ter και 3-quater, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, σε περίπτωση άσκησης της δυνατότητας «way out», η μεταβιβάζουσα τράπεζα όφειλε να καταβάλει στο Δημόσιο ποσό ίσο με το 20 % του μετοχικού της κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη τήρησης της εν λόγω υποχρέωσης, τα περιουσιακά στοιχεία της μεταβιβάζουσας τράπεζας θα μεταβιβάζονταν σε αμοιβαία κεφάλαια για την προώθηση και την ανάπτυξη της συνεργασίας κατά το άρθρο 17 του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000, κατ' εφαρμογήν του γενικού κανόνα του άρθρου 150-bis, παράγραφος 5, του TUB.
- 4 Η Ente Cambiano società cooperativa per azioni (Ente Cambiano συνεταιριστική εταιρία) (στο εξής: Ente Cambiano), η οποία διέθετε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 μετοχικό κεφάλαιο άνω των διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ, επέλεξε τη δυνατότητα «way out», μεταβιβάζοντας τον κλάδο τραπεζικών δραστηριοτήτων της σε ανώνυμη εταιρία, της οποίας απέκτησε τον έλεγχο. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 3-ter, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, η αναιρεσείουσα υποχρεώθηκε να καταβάλει στο Δημόσιο, κατά τη διενέργεια της μεταβίβασης, ποσό ύψους 54 208 740,00 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε στο 20 % του μετοχικού της κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

- 5 Ως εκ τούτου, η αναιρεσείουσα υπέβαλε αίτηση επιστροφής του εν λόγω ποσού στην Agenzia delle entrate (φορολογική αρχή), η οποία απέρριψε την αίτηση. Εν συνεχεία, η Ente Cambiano άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής αυτής απόφασης ενώπιον του Commissione tributaria provinciale (πρωτοβάθμιου επαρχιακού φορολογικού δικαστηρίου, Ιταλία), έπειτα δε άσκησε έφεση ενώπιον του Commissione tributaria regionale della Toscana (επαρχιακού φορολογικού δικαστηρίου της Τοσκάνης), το οποίο, με απόφασή του της 13ης Δεκεμβρίου 2018, απέρριψε την έφεση.
- 6 Συνεπώς, η Ente Cambiano άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης του Commissione tributaria regionale della Toscana (επαρχιακού φορολογικού δικαστηρίου της Τοσκάνης), προβάλλοντας, ιδίως, τη μη συμβατότητα της νομοθεσίας που ρυθμίζει τη δυνατότητα «way out» τόσο με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και με το ιταλικό Σύνταγμα.
- 7 Το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), κρίνοντας ότι το ζήτημα συνταγματικότητας που έθεσε η αναιρεσείουσα και αφορούσε το άρθρο 2, παράγραφοι 3-bis και 3-ter, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, δεν ήταν προδήλως αβάσιμο, παρέπεμψε το εν λόγω ζήτημα στο Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο, Ιταλία).
- 8 Με την υπ' αριθ. 149/2021 απόφασή του, το Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο) απέκλεισε τον αντισυνταγματικό χαρακτήρα της ανωτέρω νομοθεσίας. Ειδικότερα, στην ανωτέρω απόφαση, το Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο) έκρινε ότι η καταβολή του 20 % του μετοχικού κεφαλαίου που προβλέπεται στην πράξη νομοθετικού περιεχομένου 18/2016 δεν συνιστά φορολογική επιβάρυνση. Αντιθέτως, το Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο), χαρακτήρισε μια τέτοια καταβολή ως επιβάρυνση απαραίτητη προκειμένου να έχει τη δυνατότητα η μεταβιβάζουσα εταιρία να παραμείνει ενεργή ως αυτόνομο ίδρυμα με σκοπό αμοιβαίας αλληλεγγύης, χωρίς να πρέπει να προσχωρήσει σε όμιλο και, ως εκ τούτου, να υπόκειται στις εξουσίες διεύθυνσης και συντονισμού μιας μητρικής εταιρίας.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 9 **Κατά την αναιρεσείουσα**, η επίμαχη νομοθεσία δεν είναι συμβατή με διάφορες διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 10 Πρώτον, η υποχρέωση καταβολής που θεσπίζει το άρθρο 2, παράγραφοι 3-bis και 3-ter, της πράξης νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, αντιβαίνει στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, την οποία καθιερώνουν τα άρθρα 63 και επόμενα ΣΛΕΕ. Συναφώς, η Ente Cambiano επισημαίνει ότι η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων εξειδικεύθηκε με την οδηγία 2008/7, η οποία, μεταφέροντας στην εσωτερική έννομη τάξη την οδηγία 69/335, επιβεβαίωσε τη φορολογική ουδετερότητα των πράξεων μεταβίβασης.

- 11 Επ' αυτού, η αναιρεσείουσα παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2020, OC κ.λπ. κατά Banca d'Italia κ.λπ. (C-686/18, EU:C:2020:567), με την οποία κρίθηκε ότι κάθε περιορισμός της επενδυτικής ελευθερίας πρέπει να ανταποκρίνεται σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει η Ένωση. Ωστόσο, κατά την Ente Cambiano, η επίμαχη υποχρέωση καταβολής δε συμβάλλει στη βελτίωση του ανταγωνισμού και στη σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος, αλλά, αντιθέτως, τιμωρεί αδικαιολόγητα τις πλέον ισχυρές πιστωτικές συνεταιριστικές τράπεζες, οι οποίες, ως τέτοιες, είναι ικανές να προσελκύσουν επενδύσεις κεφαλαίου από άλλα κράτη μέλη.
- 12 Δεύτερον, η επίμαχη νομοθεσία αντιτίθεται στην οδηγία 2009/133 σχετικά με το φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις εισφορές ενεργητικού που αφορούν εταιρίες διαφορετικών κρατών μελών. Συγκεκριμένα, στην ιταλική έννομη τάξη, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, η οποία προέβλεψε ότι η μεταβίβαση κλάδων δραστηριοτήτων πρέπει να υπόκειται σε σύνηθες καθεστώς φορολογικής ουδετερότητας, επεκτάθηκε και στις εγχώριες μεταβιβάσεις κλάδων δραστηριοτήτων με το άρθρο 176 του Decreto del Presidente della Repubblica 22 dicembre 1986, n. 917 – Approvazione del testo unico delle imposte sui redditi (προεδρικού διατάγματος 917 της 22ας Δεκεμβρίου 1986 – περί έγκρισης της κωδικοποίησης της φορολογίας εισοδήματος).
- 13 Τρίτον, η επίμαχη νομοθεσία αντιτίθεται στις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της προστασίας της αγοράς, οι οποίες κατοχυρώνονται στα άρθρα 101, 102, 120 και 173 ΣΛΕΕ.
- 14 Τέταρτον, η εθνική νομοθεσία δεν είναι συμβατή με τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι η επίμαχη υποχρέωση καταβολής θίγει το δικαίωμα της Ente Cambiano περί ελευθερίας της ιδιωτικής οικονομικής πρωτοβουλίας.
- 15 **Κατά την Agenzia delle Entrate (φορολογική αρχή)**, αντιθέτως, η επίμαχη νομοθεσία επιδιώκει, πρωτίστως, τον σκοπό ενίσχυσης της σταθερότητας του ιταλικού τραπεζικού συστήματος και, ως εκ τούτου, είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης οι οποίες αποσκοπούν στην αποφυγή του ενδεχομένου τραπεζικών κρίσεων συστημικού χαρακτήρα. Οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν τον κανονισμό 575/2013 και την οδηγία 2013/36, που μεταφέρουν στην εσωτερική έννομη τάξη τη συμφωνία της Βασιλείας III σχετικά με τις απαιτήσεις όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών, καθώς και την οδηγία 2014/59, για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων.
- 16 Περαιτέρω, η αναιρεσίβλητη ισχυρίζεται ότι η επίμαχη υποχρέωση καταβολής είναι επίσης συμβατή με την ανάπτυξη της αγοράς και του ανταγωνισμού, καθώς δεν θέτει σε μειονεκτική θέση αδικαιολόγητα τη μεταβιβάζουσα τράπεζα σε σχέση με άλλους οικονομικούς φορείς. Αντιθέτως, η επίδικη καταβολή αποτελεί το εύλογο τίμημα έναντι του πλεονεκτήματος που προβλέπεται από την πράξη νομοθετικού περιεχομένου 18/2016, το οποίο συνίσταται στην αποφυγή της

μεταβίβασης του συνόλου των εταιρικών περιουσιακών στοιχείων σε αμοιβαία κεφάλαια για την προώθηση και την ανάπτυξη της συνεργασίας.

- 17 Τέλος, η επίμαχη υποχρέωση καταβολής δεν αντιτίθεται στο δίκαιο της Ένωσης ακόμη και αν χαρακτηριστεί ως φορολογική επιβάρυνση. Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία 69/335, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 85/303, δεν απαγορεύει την είσπραξη φόρου επί της καθαρής περιουσίας των επιχειρήσεων (απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1998, Manifattura italiana Nonwoven SpA κατά Direzione regionale delle entrate per la Toscana, C-4/97, EU:C:1998:507, καθώς και διάταξη της 15ης Μαρτίου 2001, Petrolvilla & Bortolotti SpA κατά Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento, C-279/99, C-293/99, C-296/99, C-330/99 και C-336/99, EU:C:2001:170).

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η διαφορά που γεννάται από τα αντικρουόμενα επιχειρήματα των διαδίκων δεν μπορεί να επιλυθεί μέσω ερμηνείας της εθνικής νομοθεσίας σύμφωνη με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένης της αυστηρής διατύπωσης της επίμαχης διάταξης, και, ως εκ τούτου, κρίνει αναγκαίο να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.